

De Eigen Kracht van de Burger

De maatschappij verandert snel. Niet alleen zijn er snelle veranderingen in de techniek maar ook de samenstelling van de bevolking verandert. Er zijn steeds minder jongeren en meer ouderen, ook al doordat de ouderen steeds langer leven. Door een veelheid van ontwikkelingen staan de financiën van de overheid onder druk. Overal zien we bezuinigingen.

We zijn eraan gewend geraakt dat de overheid voor bijna elk probleem waarmee de burger te maken kreeg een oplossing kon bieden. De overheid zorgde zelf voor een oplossing, of ze schakelde allerlei organisaties in om de burger te ondersteunen.

We zullen eraan moeten wennen dat die tijd voorbij is. De problemen worden te groot en er is onvoldoende geld. Maar zelfs als er wel voldoende geld is, zullen er in de toekomst niet meer voldoende beroepskrachten zijn om ondersteuning te kunnen bieden aan burgers die daarom vragen.

Burgers kunnen ook in de toekomst een beroep blijven doen op de overheid maar alleen dan als die burger niet in staat is om zijn of haar problemen zelf op te lossen. De inwoner die bij de gemeente aanklopt voor ondersteuning, zal in eerste instantie worden gevraagd zelf maatregelen te nemen om zijn of haar probleem op te lossen. Voor ondersteuning kan er een beroep worden gedaan op familie, mantelzorgers, burens, vrienden en bekenden. Uitgangspunt is de eigen kracht van de burger en zijn sociale omgeving. Is die niet toereikend, dan komen beroepskrachten en de gemeente om de hoek kijken. De hulp is erop gericht dat degene die ondersteuning nodig heeft zelf weer verder kan. De burger heeft immers de verantwoordelijkheid over zijn eigen leven. Beroepskrachten en de overheid zijn er niet om die verantwoordelijkheid over te nemen. In de toekomst zal er dus veel meer een beroep worden gedaan op zelfredzaamheid of de eigen kracht van de burger. Het zal duidelijk zijn dat niet iedereen in staat is de verantwoordelijkheid voor zijn eigen leven te (blijven) nemen; niet iedereen zal zichzelf kunnen redden, ook niet met behulp van zijn sociale omgeving. Het is dan de verantwoordelijkheid van de gemeente ervoor te zorgen dat die inwoner blijvend ondersteund wordt.

Deze veranderingen hebben gevolgen voor de burgers en voor organisaties die burgers ondersteunen.

Voor de burgers betekent het dat zij zich minder afhankelijk van de overheid zullen moeten opstellen; eerst zelf bedenken wat men kan doen om een probleem op te lossen, meer bouwen aan een sociaal netwerk en daarop een beroep doen, zelf betalen wat men kan betalen, aan de bel trekken als er iets beter kan of moet.

Organisaties die burgers ondersteunen, zullen hun cliënten vooral moeten helpen zelf verder te kunnen, meer inspelen op de vraag van de cliënt en minder uitgaan van wat bij hun organisatie aan ondersteuning beschikbaar is, samenwerken met andere organisaties om het ondersteuningsaanbod op elkaar af te stemmen en ervoor zorgen dat er voor de cliënt, die meerdere problemen heeft, één aanspreekpunt ontstaat, waar hij of zij met alle problemen terecht kan.

Voor de maatschappij als geheel betekent het dat burgers meer betrokken zullen moeten zijn bij elkaar, en zich voor elkaar en de omgeving zullen moeten inzetten. Wij allen zullen ervoor moeten zorgen dat iedereen in de samenleving mee kan doen en niemand tussen wal en schip geraakt. De gemeente zal dit proces moeten stimuleren door dit uit te dragen en burgers hierop aan te spreken, de ontmoeting van burgers mogelijk te maken en buurt- of wijkgericht werken te stimuleren.

Burgers, organisaties en de overheid staan voor een enorme opgave om, met het oog op de toekomst, de samenleving in te richten op de principes van eigen kracht van de burger, zorg voor elkaar en goede ondersteuning van kwetsbare burgers, die het zelf niet kunnen redden. De Adviesraad is er echter van overtuigd dat dit de weg is die we zullen moeten gaan.

*Adviesraad WMO Leiden
Februari 2013*